

हुवविशिष्टाः प्रतिपिण्डमेतद्व इत्युपास्यति । अथवा ऊर्णा वा दशा वेति पक्ष-
द्वयम् . तथा च मानवे वासस ऊर्णा दशा वेति ।

वयस्युत्तरे यज्ञमानलोमानि वा ॥ १८ ॥ यज्ञमानस्य पञ्चाशत्तमवर्षादूर्ध्वं
यज्ञमानलोमानि पलितानि रुदयस्थानि सूत्रस्थाने प्रतिपिण्डं प्रास्यति . उत्तर-
शब्दोपादानात्पूर्वोत्तरभागेन शतवर्षवृत्तस्य वयसो द्वेधा विभागः . तथा च पारा-
शरः पञ्चाशद्वार्षिको यस्तु दद्याल्लोम स्वयं शुकमिति . शाव्यायनिः पञ्चाश-
दूर्ध्वमुरोलोम यज्ञमानस्येति ।

ऊर्जमित्यपो (२.३४) निषिञ्चति ॥ १९ ॥ पितॄणामधिष्ठानं पिण्डाः . तेन
ऊर्जं वहतीरित्यनेन मन्त्रेणोदपात्रेणावनेजनावशिष्टमुदकं पिण्डानामुपरि निषि-
ञ्चति पिण्डसमीपे भूमौ वा उभयथा शाखान्तरे श्रवणात् स्वधा स्थ तर्प-
यत मे पितृनिति मन्त्रलिङ्गात् ।

अवधायावजिघ्रति यज्ञमानः ॥ २० ॥ पिण्डानध्वर्युः स्थाल्यां प्रत्यवधाय
स्थाल्यां पिण्डान्समाधयेत्यापस्तम्बः . ततो यज्ञमानः सव्यं कृत्वा पिण्डान्स्थाली-
स्थानवजिघ्रति । अवघ्राणं यज्ञमानसंस्कारः स यज्ञमानभाग इत्यर्थवादात् (२.४.
२.२४) . ततश्च प्रोषिते यज्ञमाने न भवति । अत्र ल्यबोदेशः पूर्वकालतामात्रे न
समानकर्तृकतायाम् निरुप्याज्यं प्रातर्दीह्नमिति-वत् (४.२.३७) ।

उल्मुकसकृदाहिन्नान्यग्नौ ॥ २१ ॥ पूर्वं सकृदाहिन्नानि यानि रेखायामा-
स्तृतान्यभूवन् तान्यग्नौ दक्षिणाग्नौ प्रक्षिप्य ततः उल्मुकं तत्रैव प्रक्षिपति अ-
ग्नौ सकृदाहिन्नानीत्यादिश्रुतेः (२.४.२.२४) . सूत्रे चोल्मुकपदस्य प्रथमोच्चारणम् अ-
ल्पाक्षरत्वात् . तेन प्रथमं सकृदाहिन्नप्रासनम् तत उल्मुकस्य ।

आधत्तेति (२.३३) मध्यमपिण्डं पत्नी प्राश्नाति पुत्रकामा ॥ २२ ॥ गर्भग्रह-
णयोग्या ऋतुस्नाता पत्नी मध्यमपिण्डं पितामहस्य पिण्डं प्राश्नाति . पत्नीवहुत्वे
पिण्डविभागो मन्त्रावृत्तिश्चेति धूर्तस्वामी . मानवे मध्यमपिण्डं पत्नी प्राश्नीया-
दग्रावितरावादध्याद्वाह्मणोऽधिभक्षयेदप्सु वा गमयेदिति . पाराशरः पिण्डानां
मध्यमं पिण्डं पितृन्ध्यायन्समाहिता प्राशयेत्पुत्रकामा तु भार्या तं श्राद्धस्य
च स्नुषा वापि सगोत्रा वा पुत्रकामा द्विजाज्ञया आधत्त पितरो गर्भं व्या-